

Максютов А.О.

Уманський державний педагогічний
університет імені Павла тичини
вул. Садова 2, Умань, 20300, Україна

Банки та бази даних географічного краєзнавства

Сучасні тенденції розвитку суспільства зумовлюють актуальність проблеми відродження патріотичного виховання молоді, становлення національної освіти як соціокультурного явища. Саме патріотизм покликаний дати новий імпульс духовному оздоровленню народу, формуванню в Україні громадянського суспільства, правової європейської держави, яка передбачає трансформацію громадянської свідомості, моральної правової культури особистості, розквіту національної самосвідомості і ґрунтується на визнанні пріоритету прав та свобод людини. В умовах становлення і розвитку незалежної України особливу увагу варто приділяти патріотичному вихованню майбутніх учителів географії.

Для вивчення стану патріотичного виховання майбутніх учителів географії були використані такі джерела: краєзнавча бібліографія, картографічні, усні джерела, офіційні джерела, статистичні джерела, літературні, пам'ятки історії та культури та інтернет ресурси.

Краєзнавча бібліографія – інформація про літературу регіону, яка вийшла в минулому або виходить тепер. Її завданням є виявлення, облік і характеристика краєзнавчої літератури. Краєзнавча бібліографія досить різноманітна за видом видань, за призначенням і повнотою відбору літератури, за періодичністю випуску і періодом, який охоплюється а також за тематикою.

Картографічні джерела є як джерелом інформації, так і засобом для демонстрації результатів, одержаних іншими способами.

Усні джерела – усна народна творчість: казки, легенди, думи, пісні, прислів'я, приказки тощо. До усних джерел можна також віднести і бесіди, у вигляді зустрічей з певними людьми.

Офіційні джерела – це сукупність показників, отриманих внаслідок статистичного спостереження або обробки даних, документальна спадщина. Крім того, архіви можуть бути і в музеях (державних, громадських, художніх, меморіальних, краєзнавчих) та бібліотеках.

Статистичні джерела – це сукупність показників, отриманих внаслідок статистичного спостереження або обробки даних.

Друковані джерела – підручники, довідники, енциклопедії, путівники, карти, журнали, газети тощо.

Пам'ятки історії та культури, пов'язані з історичними подіями в житті краю, розвитком суспільства і держави, а також твори матеріальної і духовної діяльності, які мають історичну, наукову, художню та іншу культурну цінність.

Неменш вагомими і змістовними, а що є найголовніше, найсучаснішими та наймобільнішими є internet джерела-ресурси. Під час дослідження були використані такі internet-джерелами:

<http://www.kmu.gov.ua/control> Урядовий веб-портал органів виконавчої влади України. Як зазначається на порталі, це одне з найпотужніших джерел офіційних, а отже достовірних, даних з різних сфер діяльності органів виконавчої влади. Тут можна скористатись нормативно-правовою базою, дізнатися про структуру міністерств, відомств, облдержадміністрацій, їх керівництво і функції, інформаційні матеріали субпорталу "Прес-центр". Урядовий портал – результат спільної роботи широкого кола урядовців, журналістів, дизайнерів, ІТ-фахівців, перекладачів (інформація подається трьома мовами) тощо. Переваги Порталу високо оцінені спеціалістами як в Україні, так і за її межами.

<http://www.mon.gov.ua> Офіційний сайт Міністерства освіти і науки молоді та спорту України. На цьому сайті можна знайти всі закони, положення, постанови, накази і т.д., що стосуються різних рівнів освіти. На сторінках сайту також можна дізнатись останні новини, які відбулись в освіті, перспективи розвитку, діяльність органів управління освітою. Сайт має систему пошуку, що дозволяє здійснювати пошук тих чи інших документів, систему розсилки, підписавшись на яку можна отримувати всі новини на власний e-mail. Крім того, всі гості та відвідувачі сайту можуть поспілкуватись на форумі, задавати запитання та отримувати відповідь. Такий сайт стане в нагоді всім, хто працює в сфері освіти та навчається.

http://www.ednu.kiev.ua/index_u.htm Освітня мережа України. Цей сайт представляє усі українські інформаційні ресурси, що пов'язані з освітою. Використовуючи пошукову систему, на цьому сайті можна знайти все, що потрібно знати про навчання як в Україні, так і за кордоном.

<http://www.alleng.ru> Сайт "Образовательные ресурсы Интернета. Школьникам и студентам" можна назвати каталогом освітніх веб-ресурсів, так як на ньому в тематичному порядку знаходяться посилання на різні освітні сайти.

<http://www.olymp.vinnica.ua> Всеукраїнський центр олімпіад школярів в Інтернеті. Зазвичай, публікуються матеріали олімпіад, результати їх проведення та інформація щодо проведення нових. Також тут можна подивитись архів матеріалів проведення олімпіад минулих років.

<http://ped.sumy.ua> Сайт "Українська педагогіка" містить розробки уроків з креслення, інформатики, трудового навчання, математики, фізики. А також

статті, які стосуються методики викладання. Крім того, на сайті є засоби спілкування: форум, гостьова книга.

<http://geosite.com.ua> Географічний портал. Сайт містить різноманітні матеріали, що стосуються географії: довідкові матеріали, статті, реферати, матеріали на допомогу вчителям та учням, новини туризму.

<http://originweb.info> Науково-освітній портал: новини, наука, освіта, культура та мистецтво, релігія та міфологія, персони, календар подій, гумор, книги, форум. Відомості для студентів, аспірантів, наукових співробітників.

<http://www.znannya.org> Портал знань – відкриті навчальні матеріали, дистанційне навчання, дистанційне тестування знань. Вільний доступ до навчальних курсів різної тематики. Освітні ресурси з інформаційних технологій, програмування, проектування програмного забезпечення.

<http://planeta.edu.tomsk.ru> Портал "Школьная планета"- на порталі зібраний великий педагогічний досвід багатьох вчителів.

<http://ostriv.in.ua> Освітній шкільний інтернет-портал "Острів Знань" призначений для користувачів молодшого, середнього та старшого шкільного віку, вчителів-предметників, вихователів, керівників закладів шкільної та позашкільної освіти, батьків, всіх зацікавлених в покращенні навчально-виховного процесу та розвитку дитини як гармонійної особистості.

<http://www.osvita.org.ua> Освітній портал має велику кількість посилань на різні теми присвячені освіті – це і перелік ВНЗ України, новини освіти та науки, статті з питань освіти, реферати, курсові, навчальні курси. Інформація для абітурієнтів, студентів. Ресурси з дистанційної освіти. Всі бажаючі обговорити проблеми освіти мають можливість скористатися послугами Форуму.

<http://history.franko.lviv.ua> Портал історії України. Подаються електронні версії книг: Н. Яковенко «Нарис історії України: З найдавніших часів до кінця XVIII ст.», Я. Грицак «Нарис історії України: Формування модерної української нації XIX-XX ст.», «Довідник з історії України».

<http://www.college.ru> Открытый колледж. Має декілька розділів за природничими галузями знання: Географія, Астрономія, Біологія, Математика, Фізика, Хімія. Кожний розділ об'єднує зміст навчального курсу на компакт-дискові та індивідуальне навчання через Internet. Тут можна подивитися у відкритому доступі віртуальний підручник або динамічні моделі, попрацювати з тестами, а також, до уваги користувачів огляди internet-ресурсів за темою предмета, що постійно оновлюється. У Системі Дистанційного Навчання можна отримувати індивідуальні контрольні запитання для самоперевірки різного рівня складності. За успіхи начисляються бали і ведеться постійний моніторинг досягнень.

<http://www.en.edu.ru> Природничий освітній портал. На порталі – енциклопедії, словники та довідники, БД, задачки, тести, лабораторні

практикуми, наочні посібники, хрестоматії та тексти лекцій, тренувальні вправи з природничих предметів шкільної програми: математики, хімії, фізики та біології. Зручна система навігації, повнотекстові БД, багато іншої корисної інформації.

<http://www.krugosvet.ru/earth.htm> Енциклопедія „Кругосвет”. Сайт присвячений геології та географії. Але у розділі „Географія” можна знайти інформацію про всі країни світу, їх економіку, культуру, промисловість, державний устрій та багато ін. Наприклад, у статті про Японію, можна знайти навіть повний текст Конституції країни. На сайті школярі знайдуть державну символіку всіх країн світу, а також можуть скачати або роздрукувати її карту. Крім того, існують додаткові можливості пошуку не тільки на сайті, а й в Інтернеті по заданій тематиці, є розділи: Реферати, Перевір себе, Новини, Ігри. Дуже цікавий розділ „Перевір себе”. Це своєрідні тести по перевірці знань.

http://petschool.at.ua/publ/vchitelju/koncepcija_nacionalno_patriotichnogo_vikhovannja_molodi/6-1-0-54- Концепція національно-патріотичного виховання покликана сформувати цілісну систему, спрямовану на забезпечення процесу національно-патріотичного виховання. Процес національно-патріотичного виховання є важливою складовою національної безпеки України. Реалізація єдиної комплексної програми патріотичного виховання молодих громадян України забезпечує ґрунтовну мотивацію молоді до праці на користь України.

<http://elibrary.ru/defaultx.asp> Наукова електронна бібліотека – це найбільший російський інформаційний портал в галузі науки, технології, медицини і освіти, що містить реферати і повні тексти більше 14 млн наукових статей і публікацій. На платформі eLIBRARY.RU доступні електронні версії більше 2500 російських науково-технічних журналів, у тому числі більше 1300 журналів у відкритому доступі.

<http://www.nbuv.gov.ua/Portal/> Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. Електронні наукові фахові видання, часописи, що не мають друкованих аналогів. Основи патріотичного виховання майбутніх учителів географії.

Таким чином створення банків і баз даних як інформаційно-освітнього середовища в мережі internet дозволяє реалізувати один із принципів демократизації освіти – доступність до якісної освіти: незалежно від місця проживання чи інших об’єктивних причин студент повинен не тільки отримати суму знань з географії, а й сформувати достатній рівень компетенції, необхідний для подальшого його використання в професійній діяльності та продовженні географічної освіти. Все це актуалізує вивчення методичних питань використання величезних ресурсів internet мережі у створенні інформаційно-освітніх середовищ для самостійного систематизованого вивчення дисциплін географічного циклу.